

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar independent Românesc în Oradea-Mare.

REDACTIA și ADMINISTRATIA :
Oradea Francisc Deak No. 2.
Telefon 10-02.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:

Ca ziar săptămânal : . . . . . 100 Lei
Pe un an . . . . . 100 Lei
Pe un jumătate an . . . . . 50 Lei

RĂVAȘ

D. Ministru Angelescu a vorbit recent la Oradea-Mare. A accentuat că o țară antisemită nu cunoaște.

Așa ar fi! Dacă considerăm acțiunea țării ca o dezvoltare normală de pu-

ne. Această convingere ar trebui să prezente și în fața acțiunii tinerilor, dela universitățile din țară.

Ei nu doresc, decât sprijinirea forurilor răspundere, față de situațiile nou create, și în marea largă a problemelor, cari trebuie să se rezolve, și nouă ni-le impun.

Mădăra Părintelui față de copii cari sunt dragi de sânge și neam va aduce o revoluție, chiar și adversarii cei mai aspri a mișcărilor studentesti, — adevărul, și soluția naturală a adus pe teren spiritul — și va crea viață nouă!

***

Contrații, — reprezentanții ziaristicii au dovedit din nou, că la un moment dat le lipsește obiectivitatea în a vedea lucrurile cu concepție largă a realității și adevărului. Elementul subiectiv predomină, și se simt vulnerați la cea mai mică apărare.

Să voim cu toții binele țării, și înțelepciune, când animați de interese comune să spre apărarea dreptății și a legalității, și această fără protejarea intereselor nefondate particulare, — fără patimă și fără răutate.

Un început s'a făcut! Calea este deschisă, — elementele de existență pun în viață încrederea, care avem să o menținem noi, — dar mai ales, — contrații aritari.

***

Oradea-Mare a găzduit în zilele trecute reprezentanții sportului internațional, a căror atitudine față de libertățile în această țară este cultură — civilizație.

Este o apropiere, care se face cu toată simțămîntul, și distincții șampioni vor putea să dovedească despre ospitalitatea românilor. Ei pleacă, încărcăți cu premii, — cei mai buni spre Ungaria, vecina noastră.

Acești oameni internaționali, cari poartă în mândrie culorile țării lor vor putea să dovedească de mândria țării noastre.

Nu ne așteptăm, — decât o amintire de vrednică culturii — civilizației care o avem în lumea universală.

„ASTRA“ — VASILE GOLDIȘ

In ziua de Sântă Mărie, la 28 crt s'a ținut în Timișoara a 62-a adunare generală a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“. O lume imensă a luat parte, intelectualii din toate colțurile Ardealului și-au ținut de datorie să participe la adunarea Astei.

Și la aceasta adunare a ținut să ia parte oamenii cei mai distinși din Ardeal și delegații Societăților culturale din întreaga țară. Au fost de față I. P. S. Sa Arhiereul Musta. Dl Iuliu Maniu, Dr Alex. Vaida-Voevod, Vasile Goldiș, Aurel Vlad, Valer Branișce, prof. univ. Lupaș, Bogdan-Duică, M. Ștefănescu ș. a.

După ce s'a ascultat serviciul religios ținut în bisericile românești, Adunarea a fost deschisă de vice-președintele Dr. V. Rusu într'o atmosferă sărbătorească.

In cuvântul de deschidere Dl vice-președinte relevă marea însemnătate a Banatului în dezvoltarea culturală și politică a tuturor Românilor. Salută pe reprezentanții Societăților culturale, pe N. Băzaria (dela Liga Culturală), Col. Manolescu (casele Naționale), Nedelcu (Fund. Principele Carol).

După cuvântul de deschidere au adus salutul lor; autoritățile locale prin Dl Costa prefectul județului și L. Gheorghievici primarul orașului Timișoara; Liga culturală prin Dl prof. Toni; Casele Naționale, prin Dl Col. Manolescu; Fundația Principele Carol prin Dl Nedelcu.

Se citește raportul general al activității Astei în cursul anului 1922—23,

din care se vede că s'a făcut o intensă propagandă culturală și economică prin crearea bibliotecilor populare, prin tipărirea cărților și efitine prin conferențiarile economice și prin institutele sale pe cari le susține cu mari sacrificii.

Astra numără astăzi în total peste 15000 membri

Prima zi s'a sfârșit prin alegerea comisiilor și discutarea propunerilor aduse.

La ora 2 a avut loc banchetul în onoarea oaspeților.

Seara s'a reprezentat „Scrisoarea pierdută“ de Caragiale de trupa Teatrului Național din Cluj

In 29 crt. Mercuri, s'a procedat la alegerea președintelui Astei și a fost ales Dl V. Goldiș, f. ministru.

După un an de frământare, și de dispute cauzate de alegerea noului președinte, când s'au format sciziuni cari numai bine nu puteau aduce în sfârșit, alegerea noului președinte, prin votul dat cu unanimitatea a membrilor credem că însemnează intrarea în făgaș a bătrânei societăți cu un trecut atât de frumos.

Persoana Dlui Goldiș este o cheazășie pentru Ardeal că se va desfășura o activitate cinstită și o muncă asiduă.

Luptător neînfricat, gazetar distins, om de cultură, cu o cultură solidă și vastă, Dl Vasile Goldiș era printre singurii chemați a conduce „Astra“.

Dorim noului președinte viață lungă și muncă intensă pentru luminarea și îndrumarea poporului nostru.

Deputatul Dr. V. Chirvaiu în cercul său electoral

Deputatul de Bihor Dr. Vasile Chirvaiu se folosește de buna ocaziune a sărbătorilor de vară, pentru ca să plece în cercul său electoral, luând contact direct cu țărani, ascultând păsurile lor și ajutând, îndemnându-i la o organizare economică cu cât mai puternică.

Dumineca trecută a ținut la Valea lui Mihai o dare de seamă. Punctele principale cari le-a atins au fost: 1. Incoronarea, 2. Constituția, 3. Reforma financiară, 4. Legea speculei, 5. Reforma agrară.

La punctul din urmă i s'a atras atenția grofului Stubenberg, că au trecut vremurile, când grozii își puteau bate joc de popii valahi, aducând un câțeluș ca popa valah să-l boteze.

Groful nu recunoaște reforma agrară. Pășunea dată țăranilor a fost reluată de grof, spunând țăranilor cuvinte grele. La dispoziția subprefectului țăranii au reintrat în posesiune.

De Sf. Marie orele 11 a. m. a ținut o dare

de seamă la Tarcea. După masă la orele 4 în comuna Vașad.

În toate locurile s'au format obștii dearendare. În Vașad țăranii au și intrat în posesiune. Luni au arat 300 plugari în rezervele Statului.

Prima comisie interimară în administrația din Ardeal

Ministerul de Interne informat asupra ținutei reprezentanței comunale din Beluș, pe motiv de desinteres față de chestiunile comunei a disolvat reprezentanța comunală, și a instituit o comisie încredințată cu girarea afacerilor comunale, după tipul comisiilor din administrația vechiului Regat. Membrii Comisiei vor fi propuși de Prefect iar numirea lor o va face Ministerul de Interne.

Este o chestiune principiară care merită să fie discutată în cercurile administrative.

În această formă nu va mai fi primar în fruntea comunei ci președintele com. int. numit va conduce agende.

INFORMAȚIUNI

„Principele Mircea“

protecțiunea copiilor în România sub înalta regeală a M. S. Reginei are ca scop ocrotirea — oricare ar fi situația lui — a femeii înșiși a mamei lehuze, sau care alăptează. Protecțiunea se ocupă cu:

Infirmitatea de consultațiuni pentru copii, de leagăne, de aziluri, de grădini de copii, de căminuri pentru femeile lehuze, de puericultură, de educație fizică, de colonii etc.

Intervine pentru ca pe cale de legiferare, amendamente sau de măsuri administrative, să se asigure protecțiunea mamelor și a copiilor în toate cazurile care sunt puși în stare de infirmitate, pentru crearea unei legislațiuni privitoare la lor juridică.

Stăruiește pe lângă autorități pentru reglementarea și aplicarea controlului alimentelor, dăruindu-le un ajutor efectiv.

Răspândește prin toate mijloacele cunoștințele de igienă, profilaxie și puericultură.

Caută să grupeze împrejurul ei toate societățile cu scop similar pentru o mai strânsă cooperare.

Întreprinde orice acțiune pentru îmbunătățirea și protecțiunea copiilor și a mamelor, al de copii orfani părăsiți, moralmente și infirmi.

Apelul M. S. Reginei, și în urma conștientizării adresate atât personal cât și prin presă G. Dumitrescu, s'a înființat și în Oradea societatea „Principele Mircea“.

Comitetul să compune din: Presidenta Dna Dr. Bucico; Vice-Presidenta Dna Veturia; Vice-Presidenta Dna Adel Horvath; Vice-Presidenta Dna Szöke; Dna Gh. Alexandrescu, Secretar; Dl Dr. Nemeș; Jurisconsult: Dl Dr. Egrý; Economist: Dl Aladar Benedek; Dna Edelman, Dr. Al. Rusu, medici; Dl N. Popoviciu, Dl Dr. Coriolan Bucico, avocat de drept; Dna Elisabeta Ardelean; Dl Dr. Popescu; Dna Dr. Ioan Comșia; Dna Aurelia; Dna Ana Feder; Dna Irina Benedek; Dna Dr. Bolchiș; Dna G. Viorica Dumitrescu; Dna Frențiu; Dna Dr. M. Edelman; Dna Dr. Orvát; Dna Colonel Ioanid și Dl Colonel Dna Dr. Coloman Kassay; Dna Emeric; Dna Cornelia Erdélyi; Dna Coroiu; Dna Dr. Lazar; Dna Vád Molnar d. Torday; Dna Nemeș; Dna G. Olteanu; Dna Iulian Peter; Dna Popper; Dna Desideriu Papp; Dna Dr. Popa; Dna Reisman; Dna Schür; Dna Dr. Zigre.

Comitetul a putea realiza scopul prescris în statutul a liberat în prima sa ședință listele de membrii fondatori, activ și donatori. Fondatorii sunt cari donează societății odată cu înființarea o sumă de cel puțin 500 Lei, sau angajamentul de a plăti o contribuție lunară de cel puțin 100 Lei.

Membrii activi, cari admisi de comitet plătesc contribuția anuală, de cel puțin 20 lei pe an;

În vederea scopului Filantropic al acestei societăți sunt rugați toți oamenii de bine fără deosebire de naționalitate, să binevoiască a se înscrie în comitet, și a contribui cu sprijinul lor moral și material.

Comitetul a decis și aranjarea unei serbări publice pentru mărirea fondului în Septembrie 9, care se va comunica în Nr.ii viitorii.

Oradea-Mare, la 27 Aug. 1923.

Maria Bucico
preș. soc. „Principele Mircea“
Filiala Oradea-Mare.

„Principele Mircea“

În ziua 30 (Rador). — Ziarul „Daily News“ anunță că ministrul de marină englez a plecat în primele zile ale lui Octombrie în Mediterană, vizitând Malta și Gibraltarul a lua dispozițiuni privitoare la sprijinirea flotei engleze din marea Mediterană. Ministrul de marină proiectează să trimească o flotă de războiu din marea Nordului pentru întărirea flotei engleze din Mediterană și ca ea să fie cea mai puternică flotă din marea.

Aniversare. În 21 crt. s'au împlinit 322 ani de când domnul Mihail Viteazul a fost ucis mișlește de către Unguri pe câmpia Turzii. S'a oficiat un parastas în biserica Mihail-Vodă din capitală.

Monumentul lui Avram Iancu la Cluj. În Cluj se va ridica un monument mareț întru pomenirea lui Avram Iancu, craiul munților. Sculptorii români au înaintat proiecte pentru clădirea acestui monument. Alegerea se va face în luna Septembrie, iar în vara anului 1924 monumentul va fi gata și se va așeza la locul de cinste în piața Clujului.

D. General Moșolu ministrul comunicațiilor a fost în zilele de 20—22 August în jud. Sălaj. A vizitat Zălăul, Șimleul și alte comune fruntașe din județ.

P. S. S. Episcopul diecezei gr. cath. din Oradea Mare **Traian Frențiu** a plecat la vizitație canonică în 25 August în 26 i. c. a sfințit biserica din Sârbi jud. Satu-Mare, în 28 cor. biserica din Tâmbaia, și în 2 Sept. va sfinți biserica din Dobrușa jud. Satu-Mare, va vizita totodată protopopiatul Someșului și al Sătmăruului reîntorcându-se în 5 Sept. la reședință.

D. Primar Dr. Bucico împreună cu d. șef. ing. Kőszeghy pleacă astăzi la târgul de mostre din Praga, unde vor sta 8 zile. Scopul călătoriei este studiarea tuturor mijloacelor pentru susținerea uzinelor orășenești. Mai ales se vor ocupa cu reorganizarea uzinei curățeniei publice, care se va pune pe un sistem mai nou modern. În absență va fi înlocuit de d. ajut. de Primar Dr. Voștinari.

D. Primar Dandea din Târgul Mureșului a stat câte-va zile în localitate, studiind organizația administrației orășenească locale.

Cu începerile zilei din 1 Sept. 1923 orele oficiale la Prefectura Poliției au fost fixate de la 9—1 și de la 4—6 p.m.

Serbări populare. În 9 Septembrie a. c. se va aranja de Soc. „Principele Mircea“ în parcul Eminescu mare serbare de grădina, a cărei venit curat se va întrebuița pentru protecția mamelor și sugacilor. Vor fi diferite surprize și atracțiuni. În caz dacă timpul va fi nefavorabil serbarea va avea loc în Cinema Atlantic.

În cerc întim s'a celebrat la Braila cununia religioasă a doamnei Annie Radulescu cu domnul George Stefanica, pretor, capăt în rez.

Adunarea populară a partidului poporului din județul Bihor se va ține la 10 Septembrie a. c. în sala cinematografului „Dorian“. Vor lua parte la această adunare d. General Averescu și d. Octavian Goga.

Satele din Țara Oașului jud. Satu-Mare erau terorizate câțiva timp de către o ceată de tâlhari, țigani, cari intrau noaptea peste gospodari, furându-le obiectele de valoare și bani. În noaptea de 23. Aproape de miezul nopții, tâlharii au apărut la marginea satului Certeza. Jandarmii, cari le păzeau calea, i-a somat să se predea. Aceștia au luat-o la fugă. Jandarmii au tras focuri. A fost nimerit în inimă Méra Vasile care a rămas mort pe loc. Moisa Petre împușcat în picior a fost prins. Restul tâlharilor au dispărut.

Comitetul școlar a județului Bihor ține ședința extraordinară pentru votarea ajutoarelor școlilor la 1 Septembrie 1923 orele 4 p. m. în sala mică a Prefecturii județului. Pentru ajutorarea școlililor a încurs din colecta ordonată de Prefectură suma de 600.000 lei.

Suntem informați că în vederea căldurilor mari și a boalelor contagioase Subprefectura județului Bihor a luat dispoziții pentru organizarea camerelor de izolare în comunele rurale ale județului, provăzute fiind acelea cu garnituri complete, cari costă în fiecare comună 3300 lei. Garniturile se vor furniza de firma Coloman Weisz, care a înaintat oferta cea mai favorabilă. Pentru întregul județ să necesită suma cca 800.000 lei, care interimal va fi acoperită din fondurile disponibile a Subprefecturii.

Corul bisericii reformați din Olasig organizează pe ziua din 2 Sept. la orele 8 seara un Concert la Restaurantul Karger.

D. profesor Vasille Meruțiu a fost ridicat la rangul de profesor titular la catedra de „Geografie, fizică și descriptivă“ ce ocupă la facultatea de științe de pe lângă Universitatea din Cluj.

Duminecă orele 11 s'a început în sala teatrului comunal din Timișoara congresul al patrulăa al sioniștilor din întreaga țară. Participă, în afară de o mare mulțime a sioniștilor din localitate, mai multe zeci de delegați din localitate, mai multe zeci de delegați din țară precum și un delegat din partea Centralei Executive mondiale din Londra, d. Cohen.

Târgul de monstre din Timișoara. În 22—30 Septembrie cor. va avea loc în Timișoara un mare târg de monstre. Pentru transporturile de mărfuri și diferite produse industriale predate și destinate târgului de monstre se va aplica o reducere de 50 la sută din taxele tarifare normale. Vizitatori și expozanții acestui târg vor beneficia de aceeași reducere, cumpărând bilete de călători întregi dela orice stațiune din țară pentru Timișoara, cari vor fi valabile și la înapoiere în termenul indicat mai sus dacă pe verso lor vor avea o viză cu stampila și semnătura secretarului târgului.

Arestare. Camera de punere sub acuzare a confirmat mandatul de arestare emis contra subcomisarului Vlad, dela Prefectura poliției orașului Satu-Mare. Numitul este acuzat de luare de mită și abuz de putere.

La încheierea ziarului aflăm că Dir. trupelor teatrale maghiare Parlgyi a încheiat contract cu cons. orașului. A acceptat toate condițiile stipulate în ședința consiliului și o chirie anuală de 30 mii lei. Stațiunea se deschide cu ziua de 1 Septembrie. Durata contractului este un an.

Examenul de admitere în Școala de Arte și Meserii din Oradea-Mare s'a amânat pe zilele 18, 19 și 20 Sept. a. c. iar examenele de corectură se vor ține în 22 Sept. urmând a se deschide Școala în ziua de 24 Sept. 1923. Direcțiunea.

Streini din România. În anul 1918 au intrat în România 116 mii de streini. În anul 1919 au intrat 248 mii. În anul 1920 au intrat 390 mii. În anul 1921 au intrat 665 mii. În anul 1922 au intrat 418 mii. Iar în cele dintâi luni ale anului de față 211 mii. Cu totul așadar 2 milioane, 50 mii de streini. Dintre aceștia mai mult de jumătate sunt evrei, din Rușia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria și Jugoslavia.

Pentru ziua de 28 Octombrie este convocat la Cluj congresul foștilor lăpători în gărzi naționale din Ardeal, spre a hotărî înființarea unei mari societăți sportive. Această dată este dealfel și aniversarea a cinci ani dela înființarea primei gărzi naționale în fosta monarhie Austro-Ungară (28 Octombrie 1918).

Monetările la București. Se intenționează înființarea unei monetării de stat în capitală. Pentru instalarea mașinelor necesare au oferit cinci firme, dintre cari 1 franceză, 2 engleze, 1 germană și 1 austriacă. Ofertele vor fi studiate, iar rezultatul se va da încurând.

Concurs. Inspectoratul IV P. T. T. Oradea-Mare. Publică pentru ocuparea postului de magistru postal la oficiul postal telegrafic și telefonic de clasa V. din Budureasa jud. Bihor în următoarele condițiuni: Retribuțiuni, cheltueli, manipularea telegrafului și telefonului în chiria localului oficiului total lei 2520 anual Indemnizație de transport anual 510 lei. Condițiuni generale acelea cunoscute. Doritorii să și înainteze cererile timbrată conform legii scrise cu mâna propriu cel mai târziu până la ziua de 30 Septembrie 1923.

Sâmbăta, 8 Septembrie a. c. orele 9 seara precis va avea loc în Sala „Hala de Comerț“ un mare concert dat de excelentul bariton de operă din București D. Andreescu. Programul conține arii din opere de: Wagner, Schubert, Verdi, Rossini, Leoncavallo etc. precum și numeroase romanțe și doine românești de G. Dima, Brediceanu, Dr. Jugă etc. Un afiș special va anunța programul detaliat.

Iar nu avem teatru românesc în Oradea-Mare

De trei ani de zile ne zbatem aci, în Oradea-Mare, pentru a promova întrucâtva cultura românească, de trei ani ne zbatem pentru a putea face un pas înainte în chestia teatrală și de trei ani eforturile noastre sunt într'una zădărnice de piedici sociale.

Toate hotărârile noastre, toate proiectele noastre se izbesc în București de o stâncă de nepăsare și se sfarmă. De trei ani muncim ca Sisif imposibil.

Să fie oare, ca să putem înjgheba, aci, în Oradea-Mare, o trupă de teatru românească, când negustorii unguri de talia lui Parlaghy reușesc să facă și afaceri cu teatrul?

Când se zvârle milioane pentru fel de fel de reprezentări, pentru fel de fel de activități și pentru fel de fel de trupe ambulante de o valoare artistică discutabilă, un mic sacrificiu de 800 000—1,000 000 cât e necesar pentru formarea unei trupe permanente aci, nu credem că e piedică. Piedica este numai puținul interes pe care-l poartă conducătorii noștri culturii românești și nimic mai mult.

Când te adresezi și Ministrului Artelor și directorului general al teatrelor și inspectorilor teatrali toți au cuvinte de laudă și un sac cu promisiuni când ceri însă ca să treacă la fapte, atunci te pomenesci ca noi, comisia teatrală a Oradei-Mari, cu o concesie acordată direct directorului maghiar, fără măcar să ne avizeze și pe noi.

Iată în ce fază stăm în această chestie și iată și motivul pentru cari unii membri au cerut ca să se pue la punct rolul comisiei teatrale și dacă vocea ei este ascultată undeva. Iată apoi de ce discuțiile cari au avut loc în ultimele ședințe au fost foarte agitate și de ce unii membri s'au simțit datori ca să demisioneze.

Concesia acordată de Ministerul Artelor d-lui Parlaghy pentru funcționarea și pe mai departe numai o trupă maghiară în orașul nostru, când se aștepta realizarea proiectului de a se forma o trupă mixtă româno-maghiară a fost un duș la care nimeni nu se aștepta.

Nu știm ce motive va fi îndrumat de cei din București și nici ce mentalitate au, dar, faptul acesta a surprins foarte neplăcut populația românească a orașului nostru care aștepta în sfârșit, ca după patru ani de eră românească, să-și aibe și ei cel puțin de două ori pe săptămână teatrul lor.

Membrii români ai comisiei teatrale s'au făcut ecoul acesta a nemulțumirii populației românești din localitate și și-au dat părerile în ședințele cari s'au ținut.

A-ți da părerea însă și a cere ceva românesc și aci în Oradea-Mare se vede că e o îndrăzneală, căci presa locală a început să țipe că vrem să sugrumăm cultura maghiară ca pe ruinele ei să ridicăm cultura românească și-și îndreaptă atacurile veninoase contra noastră și în special contra președintelui comisiei d. Șt. Mărcuș.

Ultimile două ședințe ale comisiei teatrale au decurs mai liniștite. Odată pusă în fața unui fapt împlinit, comisia teatrală a trebuit să intre în discuția contractului de închiriere a teatrului „Regina Maria”. S'a acordat sala teatrului gratis, și avantajii ca: plata personalului tehnic a teatrului din bugetul primăriei iluminatul și încălzitul gratis și sporirea cu 40—50% a prețurilor de intrare.

După ce d. Hovany decanul facultății de drept și d. Mărcuș au arătat că presa maghiară nu redă cu fidelitate dezbaterile din comisie, ci trag de păr unele discuții numai și numai ca să poată ataca persoane și a continuat discuția contractului și unele puncte din statutul comisiei teatrale...

S'a hotărât ca locurile în picioare dela parter să se schimbe în locuri de stal și să se acorde 10 locuri pentru studenți cu reducere de 50%; apoi trecând la chestia decorurilor s'a decis ca noul decor să poată fi cumpărate în termen de trei luni cu prețul de cost de către primărie.

Cetim o nouă declarație piramidală a Insp. de teatre Șoimescu care a dat'o ziarului „Szamos” din Satu-Mare. El spune că în chestiuni de teatru este competentă a decide singură Comisia teatrală dela Minister și că asupra teatrelor (proprietatea șului) alți nu dispun, decât Comisia ceatrală: în teatre reprezentării de diletanți și școlare nu se pot ținea.

Ce debandadă, — o fi și asta!

Frumoasa manifestare culturală din Tileagd

Tileagdul cu împrejurimile sale până acum nu s'a putut manifesta românește. Azi însă când tineretul, speranța neamului nostru, se ridică, nu putem trece cu vederea prima sărbătoare culturală din aceste părți. După noianul sărbătorilor maghiare, s'a început șirul sărbătorilor românești și dorim tinerilor entuziasm tot mai mare. Reușita serbării românești, care a uimit și pe curioșii streini de neam, ne dă curaj și nădejdea că piedecile ca acelea pe care au vrut să ni-le pună străinii să fie învinse. Buni români ca Dni T. Crainic, secretar și Dl perceptor Chiș au știut să facă să în eleagă pe străini că nu cu luarea luminei electrice și cu fleacuri se poate opri manifestarea puternică a unui neam chemat la viața lui firească. S'a mulțumit Dlul director al școlii normale George Bota, prin îngrijirea căruia ministerul Instrucției și „Cele Trei Crișuri”, au pus bazele bibliotecilor din Borșa și din Ticleuș. Mulțumirea Dlui Bota a fost cu atât mai mare cu cât printre organizatori se aflau elevii și elevii săi, pe care se muncește să-i faci iubitori de neam și țară. Pe această cale se mai mulțumește și bunilor români cari au donat frumoase sume de bani: Iosif Tărău 200 Lei. Dni Hodor, N. Zigre, Dumitru Mangra, Vasile Andru, Aurel Filip, Gündör, Ilie Florian, Oesterreicher Ed. Lindenfeld câte 100 Lei. Tr. Sfârlea 80 Lei; Prof Păcș 60 Lei; câte 50 Lei Dni T. Crainic, P. Malița, N. Malița, Iosif Roxin, P. Pop, Sabău Alex, Telegdin, Banca Tileagd, Coloy I., Gödör, Glük, Fenyész etc. etc. Cu un cuvânt toți Românii de inimă și-au dat concursul lor. Ministerul Instrucției și „Cele Trei Crișuri, cu ajutorul tineretului din județ, va înființa în fiecare sat câte o bibliotecă.

Correspondent.

Cursul devizelor la Oradea-Mare

31 August 1923

Coroana austriacă (suta)	Lei	0 32
Marca germană (millionul)	"	65.—
Coroana ungară (suta)	"	1'45
Coroana cehă	"	6'60
Francul francez	"	13'—
Francul elvețian	"	40.80
Dolarul	"	230'—
Lira italiană	"	9'85
Lira șterlină	"	1040'—

AGENTURA COMERCIALA GENERALA

D-na Constantin Nicodim Terezia Germann
Oradea-Mare, Str. Aurel Vlaicu (Grădina-Bhódey) 43.

Mijlocește tot felul de intermediari comerciale și industriale. Vinde case mari și mici, vii și proprietăți, precum mașini agrare și automobile. Primește vindere și cumpărare de lemne, vizează pașapoarte pentru orice țară.

52-11

Aviz școlar.

Inscrierile la liceul „E. n. n. n.” pentru anul școlar 1923/24 se va baza cererilor, ce se vor înainta la în zilele de 1—14 Septembrie. Vor alătura următoarele acte: Acte școlare, actul de vaccina, certificatul vire a claselor primare pentru cl. I. Certificatul clasei precedente pentru clasele (Formulă de cerere tipărită se va afla la pedelul liceului).

Primirea în cl. I. se va face în baza unui examen de admitere în română și matematică, care va avea zilele de 17—19 Sept., iar în clasele II—III. în 17, în cl. IV—V. în 18 și în cl. VI—VII—VIII. în 19 ș. orele 11—13.

La primire fiecare elev va plăti școlare Lei 160 și 10 pentru materiale școlare. Suma didactului ulterior se va plăti la deschiderea anului școlar va fi în funcție de necesități.

Elevii avizați la examen de admitere își vor înainta certificatele până în ziua de 15 Sept. și se vor prezenta la examen (cari din examen în scris și verbal) în ziua de 16 Sept. în orașul Oradea-Mare la orele 9 a. m.

Elevii cari în sesiunea lunară trecută examenul part. preliminar pentru examenul final în 13 Sept. au obținut rezultate particulare se vor ținea între 14 și 15 Sept. Acei elevi, cari în 13 nu se vor prezenta și nu vor plăti taxele școlare și d. școlare se vor considera de retrași dela examen.

Examenul de absolvire a liceului se va ținea în 17—20 Sept. în sala de lectură.

Elevilor liceului în conformință cu Min. Instr. No. 113168/1922 e obligat să aibă la examenul de absolvire un chipiul și a uniformei. Chipiul va avea un cozoroc lung și bantă portocalie și va sta din tunică și pantaloni din stofă neagră. Tunica va fi după modelul vestonului și va avea guler întors și patru buzunare la exterior.

APEL

Comuna Terebești din jud. Satu-Mare a suferit o furtună în ziua de 12 l. c. Focul iscat dintr-o țigară făcut în cenușe peste 50 clădiri. Jăratec, trestie semănau peirea. Disperarea și spăimăntul mamele în strigăte sfârșietoare, își scăpau de la mejiuindu-și viața lor.

Din acest prapăd au rămas păgubiți mii (50% români, 50% șvabi), dintre cari rămas pe drumuri, fără adăpost. Le-a fost scapă ceva, căci focul s'a întins cu repeziciță întreg avutul a 20 gospodării înfloritoare și niseala unui an, au fost mistuite, 3 vite și fost arși de vii. Pagubele întrec 4 milioane.

Suntem conștienți, că intelectuali de precum și instituțiile financiare, se vor grăbi să obolul — fără ezitare. Darurile bănești, la primăria com. Terebești sau la Administrația ziar, citându-se prin publicitate.

Săriți în ajutorul celor ce au rămas fără o coajă de pâine; fără îmbrăcăminte, scuți și gol, înaintea iernei; fără grâu și fără instrumente agricole; fără nutreț la lacrimile în ochi.

TELEFON 3-98

PRODUSELE FABRICII DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calităților lor neîntrecute sunt Măreile Conducătoare

Lloyd 1749.—30.

Berea nutritoare „Hercule”
și Berea deschisă „Monoșto”

Cine dorește să bea bere bună să ceară pretutindeni numai pe acestea.

Depou principal la Oradea-Mare **“ORIENT”** S. A. pentru Industrie și Comerț
Str. Gilányi, 5—7. Telefon